Konferencia o významnej trhovej sile v ČR znovu potvrdila, že nekalé praktiky obchodných reťazcov treba regulovať

Odborná konferencia v oblasti významnej trhovej sily, ktorá sa uskutočnila 17. októbra 2013 na Úrade pre ochranu hospodárskej súťaže v Brne, znovu potvrdila, že je potrebné prijať účinné opatrenia v boji proti nekalým praktikám obchodných reťazcov a že Česká republika nie je jediným štátom, ktorý pristúpil k určitému spôsobu regulácie dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Potravinárska komora ČR v minulosti niekoľkokrát upozornila na to, že situácia v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch medzi obchodnými reťazcami na strane jednej a poľnohospodárskymi a potravinárskymi podnikmi na strane druhej je obzvlášť závažná, pretože tu dochádza k formám a miere zneužívania, aké sa v rámci iných obchodných vzťahov nevyskytujú. Európska komisia nedávno zverejnila výsledky verejných konzultácií k Zelenej knihe o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi v Európe v odberateľsko-dodávateľskom reťazci v oblasti potravinového a nepotravinového tovaru. A hoci Komisia hovorí, že tieto výsledky nepredstavujú jej názory a neurčujú smer, ktorým sa budú ďalšie kroky Komisie v budúcnosti uberať, je zverejnenie Zelenej knihy vnímané ako pozitívne a výrazný posun v nazeraní na problematiku nekalých obchodných praktík.

Dochádza už ku korektnejšej identifikácii dodávateľsko-odberateľských vzťahov, ktoré sa týkajú potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru. PK ČR víta, že Zelená kniha už explicitne uznáva, že v prípade výraznej nerovnováhy v ekonomickej sile dvoch zmluvných partnerov skutočná zmluvná voľnosť neexistuje. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) vo svojom stanovisku potvrdzuje, že najmä vo vzťahu obchodné reťazce - dodávatelia potravín nemá slabšia strana skutočnú alternatívu, pretože významných odberateľov je na trhu veľmi málo a predovšetkým sa všetci voči dodávateľom správajú podobne. "Čiastkové zmeny v správaní v tejto oblasti nestačia, je potrebná zásadná zmena obchodnej politiky," uviedol na konferencii Miroslav Koberna, riaditeľ pre programovanie a stratégiu PK ČR.

Zelená kniha sa venuje tiež hodnoteniu vplyvov nekalých obchodných praktík na výrobcu aj na spotrebiteľa. Je nutné si uvedomiť, že veľké obchodné reťazce rozhodujú o tom, čo sa kde predáva a kritériom mnohokrát nie je len pomer cena - kvalita, ale často aj ochota či schopnosť vôbec akceptovať neprimerané zmluvné podmienky. EHSV tento fakt komentuje nasledovne: "Vzhľadom na to, že miestni výrobcovia, z drvivej väčšiny malé a stredné podniky, nie sú schopní plniť často vydieračské obchodné podmienky, upadá v tomto regióne celý agropotravinársky sektor a krajiny tradične sebestačné vo výrobe základných potravín do značnej miery stratili svoju potravinovú bezpečnosť. Domácu produkciu tak nahrádza dovoz často veľmi pochybnej kvality". "Prakticky jediným oponentom spochybňujúcim Zelenú knihu sú obchodné reťazce a ich organizácie," uviedol Miroslav Koberna.

Používanie nekalých obchodných praktík zo strany ekonomicky silných subjektov je dnes všeobecne známy a nespochybniteľný fakt a nielen Česká republika, ale aj mnoho ďalších krajín, dospelo k záveru, že súčasná situácia si už vyžaduje reguláciu. Barbora Dubanská z advokátskej kancelárie CMS Cameron McKenna na prekvapenie mnohých uviedla, že odberateľsko-dodávateľské vzťahy sú prísne regulované napr. aj v Rusku. Hodnotiť úspešnosť týchto regulácií je však zatiaľ predčasné, pretože tieto predpisy boli prijaté relatívne nedávno. Nemožno síce tvrdiť, že k niektorým zlepšeniam nedošlo, stále je však čo naprávať.

Ing. Jarmila Štolcová, Ph.D., tlačová hovorkyňa, riaditeľka pre marketing a komunikáciu PK ČR